

ČESKÁ TECHNICKÁ NORMA

ICS 03.100.01; 13.100 **Červenec 2009**

**Systémy managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci -
Směrnice pro implementaci OHSAS 18001:2007**

ČSN
OHSAS 18002
01 0802

idt BS OHSAS 18002:2008

Occupational health and safety management systems – Guidelines for the implementation of OHSAS 18001:2007

Tato norma je českou verzí britské normy BS OHSAS 18002:2008. Překlad byl zajištěn Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví.

This standard is the Czech version of the British Standard BS OHSAS 18002:2008. It was translated by Czech Office for Standards, Metrology and Testing.

Národní předmluva

Informace o citovaných normativních dokumentech

OHSAS 18001:2007 zavedena v ČSN OHSAS 18001:2008 Systémy managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci – Požadavky

ISO 19011:2002 zavedena v ČSN EN ISO 19011:2003 Směrnice pro auditování systému managementu jakosti a/nebo systému environmentálního managementu

ISO 9000:2005 zavedena v ČSN EN ISO 9000:2006 Systémy managementu kvality – Základní principy a slovník

ISO 9001:2008 zavedena v ČSN EN ISO 9001:2009 Systémy managementu kvality – Požadavky

ISO 14001:2004 zavedena v ČSN EN ISO 14001:2005 Systémy environmentálního managementu – Požadavky s návodem pro použití

Souvisící mezinárodní normy

ČNI Pokyn ISO/IEC 73 Management rizika – Slovník – Směrnice pro používání v normách

ISO 14121-1:2007 zavedena v ČSN EN ISO 14121-1:2008 Bezpečnost strojních zařízení – Posouzení rizika – Část 1: Zásady

Souvisící právní předpisy

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Upozornění na národní poznámky

V celém textu normy je použita zkratka BOZP pro termín „bezpečnost a ochrana zdraví při práci“.

V celém textu normy je použita zkratka OOPP pro termín „osobní ochranné pracovní prostředky“.

Z důvodu zachování přehlednosti českého textu jsou v ustanoveních normy použity formulace s množným číslem předmětu, přestože v anglickém originálu textu je použito zároveň jeho jednoduché i množné číslo, což vyjadřuje individuální možnosti realizace v praxi.

Do normy byly mimo níže uvedené poznámky doplněny informativní národní poznámky k úvodu a k článkům 3.9, 3.13, 4.3.3 a B.3.4.

K podpoře správného chápání textu je dále uvedeno vysvětlení překladu výrazů, pro které nebylo možné nalézt zcela výstižný český ekvivalent a mohly by být chápány ve zkresleném, nebo omezenějším významu, než je míněn v anglickém textu normy:

- a. *OH&S performance* - v normě je použit překlad *výkonnost v oblasti BOZP*, který má v kontextu systému managementu BOZP širší pojetí; výkonnost je stanovována prostřednictvím souboru ukazatelů, podle kterých lze měřit nebo hodnotit úroveň výsledků, kterých daný systém při svém fungování dosahuje;
- b. *commitment* - v normě je přeloženo jako *závazek*, protože neexistuje český ekvivalent odpovídající významu v angličtině; v této normě je však nutno chápat závazek jako osobní angažovanost a osobní přesvědčení o účelnosti daného opatření,
- c. *training* - tento pojem má v angličtině široký význam a zahrnuje jak trénink a výcvik, tak školení a případně i obecnější přípravu, výchovu. V normě byl zvolen překlad *výcvik*, přestože z významového hlediska se mohou vyskytnout obě možnosti překladu. Je tedy přípustné použít i překlad školení, pokud je to vhodnější, protože o vhodnosti překladu lze rozhodnout až na základě přesných významových souvislostí;
- d. *measurement* - tento termín v angličtině zahrnuje měření a rovněž hodnocení. V normě byl zvolen překlad *měření*, přestože z významového hlediska se mohou vyskytnout obě možnosti překladu. Je tedy přípustné použít i překlad hodnocení, pokud je to vhodnější, protože o vhodnosti překladu lze rozhodnout až na základě přesných významových souvislostí;
- e. *under the control of the organization* - po zvážení řady možných výrazů (např. pracující pro nebo v organizaci, v rámci působnosti organizace, pro organizaci nebo z jejího pověření) a s přihlédnutím k dalším jazykovým verzím normy byl použit neutrální výraz *řízený organizací*;
- f. *emergency arrangements* - v normě byl zvolen překlad *havarijní opatření*, přičemž tento výraz fakticky zahrnuje veškerá technická a organizační opatření k omezení vzniku a následků havarijní situace jako např. instalované technické bezpečnostní systémy (detekční a poplachové systémy, automatické odstavovací systémy atd.), ochranné a zásahové prostředky (stabilní hasicí zařízení, odvětrávací systémy, mobilní technické prostředky, zásahové a havarijní materiály, osobní ochranné prostředky, personální zajištění atd.), systémy vyrozumění a varování, atd.;
- g. *control measures* - v normě byl zvolen překlad *bezpečnostní opatření*; jedná se o všechna opatření, prostředky nebo činnosti, které je možno použít k omezení nebo vyloučení rizika;
- h. *emergency procedures, emergency response procedures, emergency plans* - uvedené výrazy jsou v normě překládány jednotně jako *havarijní postupy*; tyto pojmy zahrnují veškeré plány organizace, kde jsou stanoveny specifické postupy při vzniku jednotlivých potenciálních havarijních situací;
- i. *competence* - vzhledem k tomu, že s ohledem na změnu chápání tohoto výrazu v rámci vývoje byl v normě ISO 9001:2008 použit výraz kompetence, je v této normě zvolen stejný překlad *kompetence*; v kontextu BOZP tento výraz zahrnuje jak obecně schopnosti nebo znalosti získané studiem, praxí nebo doplňkovým školením, tak i odbornou způsobilost a zvláštní odbornou způsobilost vyžadovanou právními předpisy pro provádění specifických činností (prokazuje se osvědčením, certifikátem, průkazem apod.); proto je třeba při aplikaci jednotlivých požadavků v praxi na základě přesných významových souvislostí k této skutečnosti přihlídnout;
- j. *awareness of* - při překladu normy byl zvolen výraz *vědomí závažnosti* (činnosti, systému managementu, plnění požadavku), protože vědomí závažnosti problematiky je základním předpokladem správného chápání,

a tedy následně i dodržování požadavků systému managementu BOZP; ČSN OHSAS 18001:2008 užívá překlad *povědomí*, avšak vzhledem k vývoji ISO 9001:2008 došlo k významovému posunu tohoto výrazu, a proto ČSN OHSAS 18002:2009 z důvodu zachování kompatibility těchto norem používá překlad vědomí závažnosti.

Upozornění na rozdílný překlad některých výrazů

Na základě vývoje normy ISO 9001:2008 došlo k posunu významu některých výrazů, které jsou z důvodu zachování kompatibility použity rovněž v normě ČSN OHSAS 18002:2009. Tím došlo k určitým terminologickým rozdílům mezi touto normou a ČSN OHSAS 18001:2008. Jedná se o výrazy *kompetence* a *vědomí závažnosti*, které jsou v normě ČSN OHSAS 18001:2008 překládány jako odborná způsobilost a povědomí.

Vypracování normy

Zpracovatel: Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., IČ 00025950, Ing. Šárka Horehledová

Pracovník Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví: Ing. Eva Štejflová

Poděkování

Následující organizace jsou zahrnuty v tomto seznamu, protože se účastnily tvorby tohoto vydání normy OHSAS 18002 nebo díky jejich všeobecné podpoře norem OHSAS.

The following organizations are included in this listing either to recognize their assistance in the development of this edition of OHSAS 18002, or to recognize their general support of the OHSAS standards.

AFAQ EAQA

American Industrial Hygiene Association (AIHA)

American Society of Safety Engineers (ASSE)

Asociación Española de Normalización y Certificación (AENOR)

Association of British Certification Bodies (ABCB)

British Standards Institution (BSI)

Bureau Veritas Certification

Český normalizační institut (ČNI)

Comisión Federal de Electricidad (CFE), (Gerencia de la seguridad industrial)

Český institut pro akreditaci (ČIA)

Det Norske Veritas (DNV)

DS Certification A/S

EEF the manufacturers' organisation

ENLAR Compliance Services, Inc.

Health and Safety Executive¹⁾

Hong Kong Quality Assurance Agency (HKQAA)

iMS Risk Solutions

Institute for Standardization of Serbia (ISS)

Institution of Occupational Safety and Health (IOSH)

Instituto Argentino de Normalización y Certificación (IRAM)

Instituto Colombiano de Normas Técnicas y Certificación (ICONTEC)

Instituto de Normas Técnicas de Costa Rica (INTECO)

Instituto Mexicano de Normalización y Certificación, A.C. (IMNC, A.C.)

Instituto Uruguayo de Normas Técnicas (UNIT)

ITS Consultants

Japan Industrial Safety and Health Association (JISHA)

Japanese Standards Association (JSA)

Korea Gas Safety Corporation (ISO Certificate Division)

Lloyds Register Quality Assurance (LRQA)

Management Systems Certification Limited

National Standards Authority of Ireland (NSAI)

National University of Singapore (NUS)

Nederlands Normalisatie-instituut (NEN)

NPKF ELECTON

NQA

QMI – SAI Global

SABS Commercial (Pty) Ltd.

Service de Normalisation Industrielle Marocaine (SNIMA)

SGS United Kingdom Ltd.

SIRIM QAS International

Slovenský ústav technickej normalizácie (SUTN)

SPRING Singapore

Standards Institution of Israel (SII)

Standards New Zealand (SNZ)

Sucofindo International Certification Services (SICS)

Swedish Industry Association (Sinf)

TÜV Rheinland Cert GmbH – TÜV Rheinland Group

Standards Association of Zimbabwe (SAZ)

Rádi bychom poděkovali za neocenitelnou pomoc všem těmto organizacím, které věnovaly čas posouzení pracovních návrhů OHSAS 18002, a které zpracovaly připomínky ke zvážení. To nám značně pomohlo ve zlepšení kvality návrhu normy a velmi si toho ceníme.

We would also like to recognize the invaluable contribution made by those many organizations who took the time to review the working drafts of OHSAS 18002, and who submitted comments for consideration. This helped us greatly in improving the standard, and is much appreciated.

Předmluva

Tato směrnice pro posouzení bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci (OHSAS) a norma OHSAS 18001:2007, *Systémy managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci – Požadavky*, byly zpracovány v reakci na naléhavý požadavek zákazníků na existenci uznávané normy pro systém managementu bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci, podle které by jejich systémy managementu mohly být posuzovány a certifikovány, a na návod pro implementaci takové normy.

OHSAS 18001 je kompatibilní s normami ISO 9001:2008 (systém managementu kvality) a ISO 14001:2004 (systém environmentálního managementu) k usnadnění integrace systémů managementu kvality, environmentálního managementu a managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v organizacích, které si to přejí.

OHSAS 18002 cituje specifické požadavky OHSAS 18001 a doprovází je příslušnými návody. Číslování kapitol OHSAS 18002 je přizpůsobeno číslování použitému u OHSAS 18001. Text v orámovaných odstavcích přesně cituje text OHSAS 18001.

OHSAS 18002 bude revidována nebo doplňována, bude-li to považováno za vhodné. Kdykoliv dojde k novému vydání OHSAS 18001, bude vždy provedena její revize (je očekáváno v případě revidovaného vydání buď normy ISO 9001 nebo ISO 14001).

Tato norma OHSAS bude zrušena po zveřejnění jejího obsahu začleněním do mezinárodní normy nebo vydáním samostatné mezinárodní normy

Tato norma OHSAS byla navržena v souladu s pravidly stanovenými Směrnicemi ISO/IEC, část 2.

Toto druhé vydání ruší a nahrazuje první vydání (OHSAS 18002:2000), jehož je druhou revizí.

Foreword

This Occupational Health and Safety Assessment Series (OHSAS) guideline, and OHSAS 18001:2007, *Occupational health and safety management systems – Requirements*, have been developed in response to customer demand for a recognizable occupational health and safety management system standard against which their management systems can be assessed and certified, and for guidance on the implementation of such a standard.

OHSAS 18001 is compatible with the ISO 9001:2008 (Quality) and ISO 14001:2004 (Environmental) management systems standards, in order to facilitate the integration of quality, environmental and occupational health and safety management systems by organizations, should they wish to do so.

OHSAS 18002 quotes the specific requirements from OHSAS 18001 and follows with relevant guidance. The clause numbering of OHSAS 18002 is aligned with that of OHSAS 18001. Text given with an outlined box is an exact duplication of text from OHSAS 18001.

OHSAS 18002 will be reviewed and amended or revised when considered appropriate. Reviews will be conducted when new editions of OHSAS 18001 are published (expected when revised editions of either ISO 9001 or ISO 14001 are published).

This OHSAS Standard will be withdrawn on publication of its contents in, or as, an International Standard.

This OHSAS Standard has been drafted in accordance with the rules given in the ISO/IEC Directives, Part 2.

This second edition cancels and replaces the first edition (OHSAS 18002:2000), which has been technically revised.

Hlavní změny vzhledem k předcházejícímu vydání jsou následující

1) ve vztahu k revidovanému textu OHSAS 18001

- Je kladen větší důraz na důležitost „zdraví“.

OHSAS 18001 sama sebe nyní přiřazuje k normám, nikoliv ke specifikacím nebo dokumentům, jak tomu bylo v předchozím vydání. To vyjadřuje rostoucí zájem o přijetí OHSAS 18001 jako základu pro národní normy pro systémy managementu BOZP.

Diagram modelu „Plánuj-Dělej-Kontroluj-Jednej“ je uveden pouze v úvodu v plném rozsahu a nikoli jako dílčí schéma na začátku každé hlavní kapitoly.

Citované publikace v kapitole **2** jsou omezeny výhradně na mezinárodní dokumenty.

Byly doplněny nové definice a stávající definice byly revidovány.

- Významné zlepšení souladu s ISO 14001:2004 v rámci celé normy a zlepšená kompatibilita s ISO 9001:2000.

Termín „přípustné riziko“ bylo nahrazeno termínem „přijatelné riziko“ (viz **3.1**).

Termín „nehoda“ je nyní obsažen v termínu „incident“ (viz **3.9**).

Definice termínu „nebezpečí“ se již nevztahuje k „poškození majetku nebo poškození pracovního prostředí“ (viz **3.6**).

Nyní se uvažuje, že takové „poškození“ není přímo spojeno se systémem managementu BOZP, který je předmětem této normy OHSAS, a které je zahrnuto v oblasti managementu aktiv. Místo toho, riziko takového „poškození“, které má vliv na bezpečnost a zdraví při práci, by mělo být identifikováno pomocí procesu posuzování rizik v organizaci a mělo by být řízeno prostřednictvím aplikace vhodného způsobu řízení rizik.

Ustanovení **4.3.3** a **4.3.4** byla spojena v souladu s ISO 14001:2004.

Je zaveden nový požadavek týkající hierarchie způsobu řízení jako části plánování BOZP (viz **4.3.1**).

Nyní je srozumitelněji určen management změny (viz **4.3.1** a **4.4.6**).

- Je zařazen nový článek „Hodnocení souladu“ (viz **4.5.2**).

Jsou uvedeny nové požadavky na spoluúčast a konzultaci (viz článek **4.4.3.2**).

Jsou uvedeny nové požadavky na vyšetřování incidentů (viz **4.5.3.1**)

2) ve vztahu ke změnám, které jsou specifické pro normu OHSAS 18002

OHSAS 18002:2000 byla zpracována formou, ve které byla nejprve uvedena relevantní ustanovení OHSAS 18001 a následně byla doprovázena

1. popisem záměru ustanovení,
3. typickými vstupy nezbytnými k naplnění požadavků ustanovení,
4. popisem procesů, které může organizace použít k naplnění požadavků,
5. typickými výstupy očekávanými při splnění požadavků.

The principal changes with respect to the previous edition are as follows

1) in relation to the revised text of OHSAS 18001

The importance of “health” has now been given greater emphasis.

OHSAS 18001 now refers to itself as a standard, not a specification, or document, as in the earlier edition. This reflects the increasing adoption of OHSAS 18001 as the basis for national standards on occupational health and safety management systems.

The “Plan-Do-Check-Act” model diagram is only given in the Introduction, in its entirety, and not also as sectional diagrams at the start of each major clause.

Reference publications in Clause **2** have been limited to purely international documents.

New definitions have been added, and existing definitions revised.

Significant improvement in alignment with ISO 14001:2004 throughout the standard and improved compatibility with ISO 9001:2008.

The term “tolerable risk” has been replaced by the term “acceptable risk” (see **3.1**).

The term “accident” is now included in the term “incident” (see **3.9**).

The definition of the term “hazard” no longer refers to “damage to property or damage to the workplace environment” (see **3.6**).

It is now considered that such “damage” is not directly related to occupational health and safety management, which is the purpose of this OHSAS Standard, and that it is included in the field of asset management. Instead, the risk of such “damage” having an effect on occupational health and safety should be identified through the organization's risk assessment process, and be controlled through the application of appropriate risk controls.

Sub-clauses **4.3.3** and **4.3.4** have been merged, in line with ISO 14001:2004.

A new requirement has been introduced for the consideration of the hierarchy of controls as part of OH&S planning (see **4.3.1**).

Management of change is now more explicitly addressed (see **4.3.1** and **4.4.6**).

A new clause on the “Evaluation of compliance” (see **4.5.2**) has been introduced.

New requirements have been introduced for participation and consultation (see **4.4.3.2**).

New requirements have been introduced for the investigation of incidents (see **4.5.3.1**).

2) in relation to changes that are specific to OHSAS 18002

OHSAS 18002:2000 included a presentation format where firstly the relevant OHSAS 18001 clause was given followed by

1. a description of the intent of the clause,
3. typical inputs needed for meeting the requirements of the clause,
4. description of processes that an organization could use to meet the requirements,
5. typical outputs expected from meeting the requirements.

Bylo shledáno obtížným použít tuto formu, proto již nebyla v tomto vydání použita (ve skutečnosti nebyla forma konzistentně použita ani ve vydání v roce 2000). Místo toho je toto vydání OHSAS 18002 zpracováno logičtějším způsobem, kde body a) až d) dodržují návrh návodu, ale nejsou vyloženy stanoveny jako v předchozím vydání.

- Nové články podle OHSAS 18001 (a z ISO 14001), např.
 - pro OHSAS 18001:2007, **4.4.3** Komunikace, spolupráce a konzultace (včetně nových článků týkajících se spoluúčasti/konzultace) a **4.5.3.1** Vyšetřování incidentu,
 - z ISO 14001:2004, **4.3.3** Cíle a programy (prostřednictvím sloučení předchozích článků **4.3.3** a **4.3.4**) a **4.5.2** Hodnocení souladu.
- Nové články v souladu s metodickými návody ILO-OSH:2001, např. **4.1.2** Úvodní přezkoumání a **4.3.5.1** Management změny.
- Nové články a přílohy, např. **4.4.2.4** Vědomí závažnosti, Příloha C – Příklady bodů kontrolního seznamu pro identifikaci nebezpečí a Příloha D – Srovnání některých příkladů nástrojů a metodik pro posuzování rizik.
- Rozšířený návod v mnoha částech, např. **4.3.1** Identifikace nebezpečí, posuzování rizika a určení způsobu řízení, **4.3.2** Požadavky právních předpisů a jiné požadavky, **4.3.3** Cíle a programy, **4.4.6** Řízení provozu, **4.4.7** Havarijní připravenost a reakce, **4.5.5** Interní audit.
- Tato publikace si neklade za cíl zahrnout všechna nezbytná ustanovení smluv. Za její správnou aplikaci budou odpovídat příslušní uživatelé.

Soulad s touto normou řady pro posuzování bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci (OHSAS) nemůže zprostit od plnění příslušných právních povinností.

Obsah
Strana

This format was found to be difficult to apply, so has not been followed in this edition (in fact, the format had not been applied consistently in the 2000 edition). Instead, this edition of OHSAS 18002 is now presented in a more logical format, in which items in a) to d) have been followed during the drafting of the guidance, but have not been given overtly, as previously.

New sub-clauses, as per OHSAS 18001 (and from ISO 14001), e.g.

- for OHSAS 18001:2007, **4.4.3** Communication, participation and consultation (including new sub-clauses on participation/consultation), and **4.5.3.1** Incident investigation,
- from ISO 14001:2004, **4.3.3** Objectives and programme(s) (through the merging of the former sub-clauses **4.3.3** and **4.3.4**), and **4.5.2** Evaluation of compliance.

New sub-clauses in alignment with the ILO-OSH:2001 Guidelines, e.g. **4.1.2** Initial review, and **4.3.1.5** Management of change.

Additional new sub-clauses and annexes, e.g. **4.4.2.4** Awareness, Annex C – Examples of items for inclusion in a hazard identification checklist and Annex D – Comparisons of some examples of risk assessment tools and methodologies.

Expanded guidance given in many sub-clauses, e.g. for **4.3.1** Hazard identification, risk assessment and determination of controls, **4.3.2** Legal and other requirements, **4.3.3** Objectives and programme(s), **4.4.6** Operational control, **4.4.7** Emergency preparedness and response, **4.5.5** Internal audit.

This publication does not purport to include all the necessary provisions of a contract. Users are responsible for its correct application.

Compliance with this Occupational Health and Safety Assessment Series (OHSAS) Standard cannot confer immunity from legal obligations.

Contents
Page

Úvod	10
1 Předmět normy	14
2 Citované publikace	15
3 Termíny a definice	15
4 Požadavky na systém managementu BOZP	19
4.1 Všeobecné požadavky	19
4.1.1 Systém managementu BOZP	20
4.1.2 Úvodní přezkoumání	20
4.1.3 Předmět systému managementu BOZP	21
4.2 Politika BOZP	21
4.3 Plánování	24
4.3.1 Identifikace nebezpečí, posuzování rizika a určení způsobu řízení	24
4.3.2 Požadavky právních předpisů a jiné požadavky	37
4.3.3 Cíle a programy	39
4.4 Implementace a provoz	42
4.4.1 Zdroje, úlohy, odpovědnost, povinnost a pravomoc	42
4.4.2 Kompetence, výcvik a vědomí závažnosti	45
4.4.3 Komunikace, spoluúčast a konzultace	48
4.4.4 Dokumentace	53
4.4.5 Řízení dokumentů	55
4.4.6 Řízení provozu	57
4.4.7 Havarijní připravenost a reakce	62
4.5 Kontrola	67
4.5.1 Měření a monitorování výkonnosti	67
4.5.2 Hodnocení souladu	70
4.5.3 Vyšetřování incidentu, neshoda, nápravné opatření a preventivní opatření	71
4.5.4 Řízení záznamů	75
4.5.5 Interní audit	76
4.6 Přezkoumání systému managementu	82
Příloha A (informativní) Vztahy mezi OHSAS 18001:2007, ISO 14001:2004 a ISO 9001:2008	85
Příloha B (informativní) Vztahy mezi OHSAS 18001, OHSAS 18002 a ILO-OSH:2001 Metodické návody pro systémy řízení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci	91
Příloha C (informativní) Příklady bodů kontrolního seznamu pro identifikaci nebezpečí	98
Příloha D (informativní) Srovnání některých příkladů nástrojů a metodik pro posuzování rizik	100
Bibliografie	102

Úvod

Všechny typy organizací projevují rostoucí zájem o dosažení a prokázání výkonnosti v oblasti BOZP prostřednictvím řízení rizik v souladu se svou politikou a svými cíli v oblasti BOZP. To vše se děje v kontextu zpřísnujících se zákonných požadavků, rozvoje hospodářské politiky a dalších opatření, která podporují správnou praxi v oblasti BOZP, a v kontextu rostoucího zájmu o problematiku BOZP vyjadřovaného zainteresovanými stranami.

Mnohé organizace provedly „přezkoumání“ a „audity“ BOZP, aby mohly vyhodnotit svou výkonnost v oblasti BOZP. Tato „přezkoumání“ a „audity“ však samy o sobě nemusí být dostačující k ujištění organizace, že její výkonnost nejen dosahuje, ale neustále bude dosahovat shody s požadavky právních předpisů a její politikou. Aby byly přezkoumání a audity efektivní, je nezbytné, aby byly zavedeny v rámci strukturovaného systému managementu, který je integrován v rámci organizace.

Introduction

1 Scope	14
2 Reference publications	15
3 Terms and definitions	15
4 OH&S management system requirements	19
4.1 General requirements	19
4.1.1 OH&S management system	20
4.1.2 Initial review	20
4.1.3 Scope of the OH&S management system	21
4.2 OH&S policy	21
4.3 Planning	24
4.3.1 Hazard identification, risk assessment and determining controls	24
4.3.2 Legal and other requirements	37
4.3.3 Objective and programme(s)	39
4.4 Implementation and operation	42
4.4.1 Resources, roles, responsibility, accountability and authority	42
4.4.2 Competence, training and awareness	45
4.4.3 Communication, participation and consultation	48
4.4.4 Documentation	53
4.4.5 Control of documents	55
4.4.6 Operational control	57
4.4.7 Emergency preparedness and response	62
4.5 Checking	67
4.5.1 Performance measurement and monitoring	67
4.5.2 Evaluation of compliance	70
4.5.3 Incident investigation, nonconformity, corrective action and preventive action	71
4.5.4 Control of records	75
4.5.5 Internal audit	76
4.6 Management review	82
Annex A (informative) Correspondence between OHSAS 18001:2007, ISO 14001:2004 and ISO 9001:2008	85
Annex B (informative) Correspondence between OHSAS 18001, OHSAS 18002, and the ILO-OSH:2001 Guidelines on occupational safety and health management systems	91
Annex C (informative) Examples of items for inclusion in a hazard identification checklist	98
Annex D (informative) Comparisons of some examples of risk assessment tools and methodologies	101
Bibliography	102

Introduction

Organizations of all kinds are increasingly concerned with achieving and demonstrating sound occupational health and safety (OH&S) performance by controlling their OH&S risks, consistent with their OH&S policy and objectives. They do so in the context of increasingly stringent legislation, the development of economic policies and other measures that foster good OH&S practices, and of increased concern expressed by interested parties about OH&S issues.

Many organizations have undertaken OH&S “reviews” or “audits” to assess their OH&S performance. On their own, however, these “reviews” and “audits” may not be sufficient to provide an organization with the assurance that its performance not only meets, but will continue to meet, its legal and policy requirements. To be effective, they need to be conducted within a structured management system that is integrated within the organization.

Normy OHSAS pokrývající oblast managementu BOZP jsou určeny k tomu, aby organizacím poskytly prvky efektivního systému managementu BOZP, který je možno sjednotit s dalšími požadavky managementu a pomohly tak organizacím dosáhnout cíle BOZP i ekonomické cíle. Tyto normy, stejně jako jiné mezi-národní normy, nemají být použity k vytváření mimo-celních bariér (netarifních překážek) obchodu ani k rozšiřování nebo změně právních závazků organizace.

OHSAS 18001 specifikuje požadavky na systém managementu BOZP, které mají organizaci umožnit přípravu a zavedení politiky a cílů, které budou brát v úvahu požadavky právních předpisů a informace o rizicích v oblasti BOZP. Je zamýšlena tak, aby mohla být uplatněna v organizacích všech typů a velikostí a aby zohlednila různé geografické, kulturní a sociální podmínky. Podstatu tohoto přístupu znázorňuje obrázek 1. Úspěch systému závisí na osobní angažovanosti a aktivitě všech příslušných jednotek a úrovni organizace, zejména vrcholového vedení. Takový systém umožňuje organizaci vytvořit politiku BOZP, stanovit cíle a procesy k dosažení závazků obsažených v politice, přijmout opatření nezbytná pro zlepšení její výkonnosti a prokázat soulad systému s požadavky normy OHSAS 18001. Hlavním cílem normy OHSAS 18001 je podpořit a propagovat správnou praxi v oblasti BOZP, včetně samoregulace, v rovnováze se sociálně-ekonomickými potřebami. Je nutné poznamenat, že mnoho z těchto požadavků lze řešit souběžně, a že tato řešení mohou být kdykoliv revidována.

Vývoj OHSAS 18001:2007 byl zaměřen na zlepšení normy

- zlepšením kompatibility s normami ISO 14001 a ISO 9001, hledáním příležitostí k zajištění kompatibility s jinými normami pro systém managementu BOZP, např. Metodickými návody ILO-OSH:2001,

promítnutím vývoje v praktikách v oblasti BOZP, objasněním původního znění požadavků OHSAS 18001:1999 na základě zkušeností z jejího používání.

Existuje zásadní rozdíl mezi OHSAS 18001, která popisuje požadavky na systém managementu BOZP organizace, a může být použita pro certifikaci/ registraci a/nebo vlastní prohlášení organizace o systému managementu BOZP organizace, a dalšími směrnici, podle nichž nelze certifikovat, jako např. OHSAS 18002, a které mají organizacím poskytnout základní podporu při vytváření, implementování nebo zlepšování systému managementu BOZP. Systém managementu BOZP zahrnuje celou řadu otázek, včetně těch, které ovlivňují strategii a konkurenceschopnost. Prokázání úspěšné implementace OHSAS 18001 může organizace použít k tomu, aby zainteresovaným stranám prokázala, že používá odpovídající systém managementu BOZP.

Jakékoliv další odkazy na jiné mezinárodní normy slouží pouze pro informaci.

POZNÁMKA Tato norma OHSAS je založena na metodice známé jako cyklus Plánuj-Dělej-Kontroluj-Jednej (PDCA). PDCA lze stručně popsat následovně:

- **Plánuj:** stanov cíle a procesy nutné k dosažení výsledků v souladu s politikou organizace v rámci BOZP.

The OHSAS Standards covering OH&S management are intended to provide organizations with the elements of an effective OH&S management system that can be integrated with other management requirements and help organizations achieve OH&S and economic objectives. These standards, like other International Standards, are not intended to be used to create non-tariff trade barriers or to increase or change an organization's legal obligations.

OHSAS 18001 specifies requirements for an OH&S management system to enable an organization to develop and implement a policy and objectives which take into account legal requirements and information about OH&S risks. It is intended to apply to all types and sizes of organizations and to accommodate diverse geographical, cultural and social conditions. The basis of the approach is shown in Figure 1. The success of the system depends on commitment from all levels and functions of the organization, and especially from top management. A system of this kind enables an organization to develop an OH&S policy, establish objectives and processes to achieve the policy commitments, take action as needed to improve its performance, and demonstrate the conformity of the system to the requirements of OHSAS 18001. The overall aim of OHSAS 18001 is to support and promote good OH&S practices, including self regulation, in balance with socio-economic needs. It should be noted that many of the requirements can be addressed concurrently or revisited at any time.

The development of OHSAS 18001:2007 focused on improving the standard by

improving alignment with ISO 14001 and ISO 9001, seeking opportunities for alignment with other OH&S management system standards, e.g. the ILO-OSH:2001 Guidelines,

reflecting developments in OH&S practices, clarifying the original text from the OHSAS 18001:1999 requirements based on experience of its use.

There is an important distinction between OHSAS 18001, which describes the requirements for an organization's OH&S management system and can be used for certification/registration and/or self-declaration of an organization's OH&S management system, and a non-certifiable guideline, such as OHSAS 18002, intended to provide generic assistance to an organization for establishing, implementing or improving an OH&S management system. OH&S management encompasses a full range of issues, including those with strategic and competitive implications. Demonstration of successful implementation of OHSAS 18001 can be used by an organization to assure interested parties that an appropriate OH&S management system is in place.

Any reference to other International Standards is for information only.

NOTE This OHSAS Standard is based on the methodology known as Plan-Do-Check-Act (PDCA). PDCA can be briefly described as follows:

- **Plan:** establish the objectives and processes necessary to deliver results in accordance with the organization's OH&S policy.

Dělej: implementuj procesy.

Kontroluj: monitoruj a měř procesy vzhledem k politice BOZP, cílům, požadavkům právních předpisů a dalším požadavkům a podávej zprávy o výsledcích.

Jednej: prováděj opatření pro neustálé zlepšování výkonnosti v oblasti BOZP.

Mnoho organizací řídí své činnosti pomocí aplikace systému procesů a jejich vzájemného působení, což lze nazývat „procesním přístupem“. ISO 9001 podporuje použití tohoto procesního přístupu. Vzhledem k tomu, že model PDCA může být aplikován na všechny procesy, jsou tyto dvě metodiky považovány za kompatibilní.

OHSAS 18001 obsahuje požadavky, které mohou být věcně auditovány; nestanoví však absolutní požadavky na výkonnost v oblasti BOZP nad rámec závazků obsažených v politice BOZP a to, jak být v souladu s platnými požadavky právních předpisů a s jinými požadavky, které se na organizaci vztahují k předcházení vzniku úrazů a poškození zdraví a k zajištění neustálého zlepšování. Takto mohou dvě organizace zabývající se podobnými činnostmi, avšak s rozdílnou výkonností v oblasti BOZP, obě vyhovovat požadavkům normy.

OHSAS 18001 neobsahuje požadavky specifické pro jiné systémy managementu, jako jsou systémy pro management kvality, environmentální management, management ochrany nebo pro finanční management, přestože jeho prvky mohou být přiřazeny k prvkům jiných systémů managementu nebo mohou být do nich začleněny. Organizace má možnost upravit si své stávající systémy managementu s cílem vytvořit systém managementu BOZP, který je v souladu s požadavky OHSAS 18001. Je však třeba zdůraznit, že použití různých prvků systému managementu se může lišit v závislosti na zamýšleném účelu a zapojených zainteresovaných stranách.

Úroveň podrobnosti a komplexnosti systému managementu BOZP, rozsah dokumentace a pro něj vyčleněné zdroje závisí na mnoha faktorech, jako je rozsah systému, velikost organizace a charakter jejích činností, výrobků a služeb a firemní kultura. To se může týkat zvláště malých a středně velkých podniků.

POZNÁMKA 1 Protože jsou všechny požadavky OHSAS 18001:2007 obsaženy v OHSAS 18002:2008, mohou si organizace pro účely certifikace pořídit pouze výtisk normy OHSAS 18002.

POZNÁMKA 2 V textu tohoto úvodu jsou drobné odchylky od úvodu OHSAS 18001, aby byly vzaty v úvahu rozdíly mezi těmito dvěma normami OHSAS.

1 Předmět normy

Tato směrnice pro posuzování bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci (OHSAS) poskytuje generické pokyny pro aplikaci OHSAS 18001:2007.

• **Do:** implement the processes.

• **Check:** monitor and measure processes against OH&S policy, objectives, legal and other requirements, and report the results.

• **Act:** take actions to continually improve OH&S performance.

Many organizations manage their operations via the application of a system of processes and their interactions, which can be referred to as the “process approach”. ISO 9001 promotes the use of the process approach. Since PDCA can be applied to all processes, the two methodologies are considered to be compatible.

OHSAS 18001 contains requirements that can be objectively audited; however, it does not establish absolute requirements for OH&S performance beyond the commitments, in the OH&S policy, to comply with applicable legal requirements and with other requirements to which the organization subscribes, to the prevention of injury and ill health and to continual improvement. Thus, two organizations carrying out similar operations but having different OH&S performance can both conform to its requirements.

OHSAS 18001 does not include requirements specific to other management systems, such as those for quality, environmental, security, or financial management, though its elements can be aligned or integrated with those of other management systems. It is possible for an organization to adapt its existing management system(s) in order to establish an OH&S management system that conforms to the requirements of OHSAS 18001. It is pointed out, however, that the application of various elements of the management system might differ depending on the intended purpose and the interested parties involved.

The level of detail and complexity of the OH&S management system, the extent of documentation and the resources devoted to it depend on a number of factors, such as the scope of the system, the size of an organization and the nature of its activities, products and services, and the organizational culture. This may be the case in particular for small and medium-sized enterprises.

NOTE 1 As all of the requirements of OHSAS 18001:2007 are included within OHSAS 18002:2008, organizations can choose to retain a copy of OHSAS 18002 alone, for certification purposes.

NOTE 2 There are some small variations in text between the Introduction given in OHSAS 18001 and this Introduction to account for the differences in the two OHSAS standards.

1 Scope

This Occupational Health and Safety Assessment Series (OHSAS) guideline provides generic advice on the application of OHSAS 18001:2007.

Vysvětluje základní principy OHSAS 18001 a popisuje záměr, typické vstupy, procesy a typické výstupy pro každý požadavek OHSAS 18001. Jedná se o podporu porozumění a implementace OHSAS 18001.

OHSAS 18002 nestanoví další požadavky k těm, které specifikuje OHSAS 18001, ani neurčuje povinný postup implementace OHSAS 18001.

Text normy OHSAS 18001

Tato norma pro posuzování bezpečnosti práce a ochrany zdraví při práci (OHSAS) specifikuje požadavky na systém managementu BOZP tak, aby organizace mohly řídit svá rizika v oblasti BOZP a zlepšovat svou výkonnost v této oblasti. Norma neuvádí specifická kritéria výkonnosti v oblasti BOZP, ani neposkytuje podrobné specifikace pro navrhování systému managementu pro tuto oblast.

Tuto normu OHSAS může používat jakákoli organizace, která má zájem

1. vytvořit systém managementu BOZP za účelem odstranění nebo minimalizace rizik u pracovníků a dalších zainteresovaných stran, které mohou být vystaveny nebezpečím v oblasti BOZP souvisejícím s jejími činnostmi,

3. implementovat, udržovat a neustále zlepšovat systém managementu BOZP,

4. prokázat shodu se svou politikou BOZP, kterou vyhlásila,

5. prokázat soulad s touto normou OHSAS pomocí

1) provedení vlastního rozhodnutí a vydání vlastního prohlášení, nebo

2) požádání o potvrzení shody zainteresovanými stranami, jako jsou zákazníci, nebo

3) požádání o potvrzení svého vlastního prohlášení stranou, která je z pohledu organizace externí stranou, nebo

4) požádání o certifikaci/registraci svého systému managementu BOZP externí organizací.

Všechny požadavky uvedené v této normě OHSAS jsou určeny k tomu, aby byly začleněny do jakéhokoliv systému managementu BOZP. Rozsah jejich uplatnění závisí na takových faktorech, jako je politika BOZP organizace, povaha jejich činností a rizik a složitost jejich činností.

Tato norma OHSAS je určena k řešení BOZP a není určena k řešení jiných oblastí zdraví a bezpečnosti jako jsou programy tělesné a duševní pohody zaměstnanců, bezpečnost výrobků, poškození majetku nebo environmentální dopady.

It explains the underlying principles of OHSAS 18001 and describes the intent, typical inputs, processes and typical outputs, against each requirement of OHSAS 18001. This is to aid the understanding and implementation of OHSAS 18001.

OHSAS 18002 does not create additional requirements to those specified in OHSAS 18001 nor does it prescribe mandatory approaches to the implementation of OHSAS 18001.

OHSAS 18001 text

This Occupational Health and Safety Assessment series (OHSAS) Standard specifies requirements for an occupational health and safety (OH&S) management system, to enable an organization to control its OH&S risks and improve its OH&S performance. It does not state specific OH&S performance criteria, nor does it give detailed specifications for the design of a management system.

This OHSAS Standard is applicable to any organization that wishes to

1. establish an OH&S management system to eliminate or minimize risks to personnel and other interested parties who could be exposed to OH&S hazards associated with its activities,

3. implement, maintain and continually improve an OH&S management system,

4. assure itself of its conformity with its stated OH&S policy,

5. demonstrate conformity with this OHSAS Standard by

1. making a self-determination and self-declaration, or

3. seeking confirmation of its conformance by parties having an interest in the organization, such as customers, or

4. seeking confirmation of its self-declaration by a party external to the organization, or

5. seeking certification/registration of its OH&S management system by an external organization.

All the requirements in this OHSAS Standard are intended to be incorporated into any OH&S management system. The extent of the application will depend on such factors as the OH&S policy of the organization, the nature of its activities and the risks and complexity of its operations.

This OHSAS Standard is intended to address occupational health and safety, and is not intended to address other health and safety areas such as employee wellbeing/wellness programmes, product safety, property damage or environmental impacts.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.